

● مشخصات سوره

﴿ آمار: آیات: ۷۳، کلمات: ۱۳۰۷، حروف: ۵۷۸۷، نزول: ۹۰، چینش: ۳۳

﴿ مکان و زمان نزول: مدینه، سال پنجم هجرت

﴿ وجه تسمیه: اشاره آیات ۲۰ و ۲۲ به جنگ احزاب

﴿ غرر آیات: امهات، تاسی، تطهیر، خاتمیت، صلوات، حجاب، امانت

﴿ فضیلت قرائت سوره: روایات متعدد

● آیه شریفه ۱

﴿ یا ایها النبی:﴾

﴿ تفاوت «یا» و «یا ایها» در ندا

﴿ استعمال نبی نه رسول

﴿ عدم ذکر نام حضرت

﴿ دفعات تکرار عبارت در سوره

﴿ دلیل اصلی خطاب به حضرت

﴿ اتق الله: ﴾

﴿ دعوت به ادامه تقوی

﴿ رعایت مراحل عالیہ تقوی:

﴿ اصل تشکیل حکومت

﴿ وقایع خاص و سخت مسیر

﴿ نحوه برخورد با دشمن

« لا تطع ... » :

« شان نزول: پیشنهاد کفار

« حیطة منع اطاعت و پذیرش

« حالات محتمل در پیشنهاد

« حقیقت اطاعت: نقض تقوی

« دلیل منع اطاعت:

« تعلیق حکم بر وصف

« ان الله كان عليما حكيما

« ان الله كان بما تعملون خبيرا

« ما جعل الله لرجل من قلبين...»

« تکمله: بحث مشورت با متخصصین

● آیه شریفه ۳

﴿ توکل علی الله:

﴿ دستورات چهارگانه آیات

﴿ مخاطب: خاص یا عام

﴿ مفهوم دقیق توکل

﴿ چرایی امر به توکل

● آیه شریفه ۴

﴿ ما جعل الله... ﴾

﴿ مفردات: رجل، جوف

﴿ شان نزول احتمالی

﴿ چرایی موضوع

﴿ انواع قلب: سالم و مریض

﴿ تکمله: تخیل جمع حق و باطل

﴿ و ما جعل ازواجکم...:﴾

﴿ موضوع آیه: بحث ظهار

﴿ حکم ظهار در اسلام

﴿ کفاره ظهار

﴿ و ما جعل ادعیاءکم...:﴾

﴿ ادعیاء: جمع دعیّ

﴿ موضوع آیه: فرزندخواندگی

﴿ حکم فرزندخواندگی در اسلام

● آیه شریفه ۶

﴿النبي أولى...﴾

﴿انواع حکومت:

- ﴿فردی بدون ضابطه
- ﴿سلطنت با مجلس مشروطه
- ﴿حزبی از میان احزاب
- ﴿حکومت فرد منتخب مردم
- ﴿حکومت الهی (مقبولیت و مشروعیت)

﴿ حقیقت ولایت: اولویت مطلق

﴿ انواع ولایت:

﴿ متقابل و تعاملی

﴿ یکطرفه و یکسویه

﴿ حیطه ولایت: نفس

- ﴿ قیاس اولویت نسبت به غیر
- ﴿ محدوده آن: فردی و اجتماعی
- ﴿ مؤید: آیات و روایات

﴿ چرایی ولایت:

- ﴿ رافت و رحمت نبوی
- ﴿ علم لدنی نبوی
- ﴿ عمل معصومانه نبوی

﴿ ازواجه امهاتهم:

﴿ متعلق حکم:

﴿ حرمت و احترام

﴿ حرام بودن نکاح

﴿ عدم اطلاق احترام:

﴿ تضاعف عصیان

﴿ روایات خاص

﴿ شبهه تعارض آیه با آیه ۲ مجادله

﴿ اولوا الارحام... ﴾

﴿ تاریخچه موضوع: توارث ایمانی

﴿ مدلول آیه:

﴿ نسخ سنت موجود

﴿ تعیین ملاک ارث: رحامت

﴿ تکمله: اولوا الارحام نه اولوا الاصلاب

● آیه شریفه ۷

﴿ اخذنا من النبیین... ﴾

﴿ مفهوم میثاق

﴿ انواع میثاق الهی:

﴿ عام: از بنی آدم

﴿ خاص: از انبیاء

﴿ چرایی میثاق خاص:

﴿ کل انبیاء

﴿ انبیاء اولوالعزم

﴿ خاتم انبیاء

﴿ متعلّق میثاق انبیاء: ﴾

﴿ اصل تبلیغ توحید

﴿ حفظ وحدت امت

﴿ تکمله آیه: ﴾

﴿ تقدم «منک»

﴿ عبارت «عیسی بن مریم»

● آیه شریفه ۸

﴿ لیسئل الصادقین...:﴾

﴿ لیسئل:﴾

﴿ «ل»: تعلیل یا غایت

﴿ یسئل: التفات از متکلم به غایب

﴿ متعلق صدق:﴾

﴿ نظری و علمی

﴿ عملی: منطبق با سیاق

﴿ مصداق صادقین: ﴾

﴿ انبیاء: سوال از عملکردشان

﴿ مطلق صادقین: از همه اقوالشان

﴿ مطلق صادقین: از تطبیق قول و فعل

﴿ مطلق صادقین: از نیت صدقشان

﴿ مومنین: برای اظهار صدق در عمل

﴿ بستر بروز صدق:

﴿ آخرت

﴿ دنیا: صحیح

﴿ توجه به تفاوت:

﴿ لیسئل الناس عن صدقهم

﴿ لیسئل الصادقین عن صدقهم

﴿ مضارع بودن «لیسئل»

● آیات شریفه ۹-۲۷

﴿ مقدمه: شکل گیری زمینه جنگ

﴿ موقعیت دشمن:

﴿ افزونی عِدّه و عُدّه

﴿ نقشه دشمن:

﴿ جغرافیایی: محاصره کامل

﴿ روانی: تبلیغ اتمام کار اسلام

موقعیت مسلمین:

« قلت عِدَّة: حداکثر ۳۰۰۰

« قلت عُدَّة: کمبود اقلام

« عدم کارآزمودگی نظامی

« فقر مادی در تهیه

« خاطره بد واقعه احد

« وجود مشکلات داخلی

﴿ تاثیر فضای جنگ:﴾

- ﴿ زاغت الابصار
- ﴿ بلغت القلوب الحناجر
- ﴿ تظنون بالله الظنونا
- ﴿ تدور اعينهم كالذى...
- ﴿ ابتلى المومنون و ...

﴿ واکنش ها: ﴾

۱. منافقین

۲. مریض القلوب

﴿ اتهام غرور به خدا و رسول: ﴾

﴿ مفهوم غرور

﴿ ریشه اتهام

۳. فتنه گران: پیشنهاد بازگشت

«احتمالات در یثرب:

« نام مدینه قبل هجرت

« نام منطقه اوسع از مدینه

« از «ثرب» به معنای ملامت

« مُقام: محل اقامت و دارای شان آن

« ارجعوا: وقوع خندق در خارج مدینه

۴. بهانه جویان: اذن رجوع

﴿ مفهوم شناسی مفردات آیات

﴿ ماهیت ایشان و سایر فرق

﴿ ریشه بهانه جویی:

﴿ ترس: فرار

﴿ روح عهدشکنی

﴿ مصداق استثنا: جابر بن عبدالله

﴿ نتیجه فرار: ﴾

﴿ از جانب شما: ﴾

﴿ مرگتان فرا رسیده: بی فایده

﴿ مرگتان فرا نرسیده: تمتع کوتاه

﴿ از جانب خداوند: بی نیازی از شما

﴿ دلیل عدم فایده فرار: همه کاره خداست

﴿ عام: از او به او، اول و آخر او...

﴿ خاص: عاصم و حافظ و مُفتح و مُمسک...

۵. معوّقین

۶. تردیدافکنان

﴿ عملکرد:

﴿ معوّقین:

﴿ عوق: بازداشتن

﴿ منکم: درون سپاهند

﴿ تردیدافکنان:

﴿ لاخوانهم: انواع اخوت

﴿ هلمّ: اسم فعل

﴿ شان نزول احتمالی

﴿ ویژگی این دو گروه:﴾

﴿ قليل الباس: لا ياتون الباس الا قليلا

﴿ بخيل: اشحه عليكم

﴿ بزدل: فاذا جاء الخوف...، يحسبون الاحزاب...

﴿ حديد اللسان: سلقوكم بالسنة حداد

﴿ طماع: اشحه على الخير

﴿ بي ايمان: اولئك لم يؤمنوا

﴿ محبوط العمل: فاحبط الله اعمالهم

۷. مومنین: تصدیق خدا و رسول

﴿ رای: دیدن مستقیم با چشم

﴿ ما وَعَدْنَا:

﴿ جنس موضوع: وعده

﴿ متعلق وعده

﴿ وصف خداوند: صادق الوعد:

﴿ من قضی نحبه

﴿ من ينتظر

﴿ فعل خداوند:

﴿ در قبال واکنش ها:

﴿ «ل» در لیجزی: غایت

﴿ انواع واکنش:

﴿ نسبت به صادقین: جزای خیر

﴿ نسبت به منافقین:

﴿ توبه نکنند: یُعَذَّبُ

﴿ توبه کنند: یتوب

﴿ در قبال مشرکین: ﴾

﴿ رد الله: انتساب به خود

﴿ مصداق خیر:

﴿ غنایم

﴿ پیروزی در جنگ

﴿ نابودی اسلام

﴿ قویا عزیزا

﴿ در قبال بنی قریظه:﴾

﴿ یهودیان مدینه: سرنوشت سه گروه

﴿ ظاهر و هم: پشت به پشت دادن

﴿ تقدم انزال از قلعه بر قذف رعب

﴿ صیاصیه‌هم: جمع صیصیه: ابزار دفاع

﴿ نتیجه نهایی: حکمیت سعد بن معاذ

﴿ در قبال مومنین:﴾

﴿ فکر خندق و وقایع حین آن

﴿ قلب قلوب:

﴿ مومنین: انزال سکینه

﴿ مشرکین: قذف رعب

﴿ اعزام جنود آسمانی

﴿ ایجاد اختلاف و نومیدی در دشمن

﴿ تحقیر مشرکین و بنی قریظه

﴿ پیروزی مسلمین بدون درگیری

﴿ نتایج جنگ احزاب: ﴾

- ﴿ درهم شکستن آخرین تلاش مشرکین
- ﴿ رو شدن دست منافقین و مریض القلوب...
- ﴿ فراموش شدن تلخی جنگ احد و آثار آن
- ﴿ ورزیدگی مسلمین و ایجاد هیبت جدید
- ﴿ تعالی معنوی مسلمین با معجزات خندق
- ﴿ تثبیت موقعیت حضرت در همه جهات
- ﴿ ایجاد زمینه تصفیه کامل مدینه از یهود
- ﴿ تقویت مالی مسلمین با غنائم بنی قریظه

● آیه شریفه ۲۱

﴿ احتمالات در معنای تاسی: ﴾

﴿ به صفت مواساه

﴿ به حضرت مطلقا

﴿ تثبیت شده بودن الگو و حقیقت آن

﴿ چرایی تاسی: ﴾

﴿ آیات دال بر کمالات حضرت

﴿ آیات دال بر اطاعت از حضرت

﴿ آیات دال بر تاسی به حضرت

- « حوزه تاسی: مطلق علیرغم سیاق آیات
- « موضوعیت تام سیره: قول، فعل، تقریر
- « اصل احتیاج به الگو: تفاوت مطلب علمی و عملی
- « مشکک بودن تاسی به سعه مومنین
- « صعوبت فهم کامل الگو و تاسی به ایشان
- « شرط تاسی: منوط به اراده متاسی
- « مسیر اخذ سیره: قرآن و سنت
- « توجه به سنن اختصاصی حضرت

● آیات شریفه ۲۸-۲۹

﴿ یا ایها النبی...:﴾

﴿ شان نزول

﴿ ریشه نزول

﴿ مفردات:

﴿ تعالین: خطاب از بالا به پایین

﴿ امتعن: هدیه متناسب شان زن

﴿ اسرحکن: رها نمودن(رایج در طلاق)

انتخاب همسران:

دنيا: مطلق

عقبی: مقید

شرط تحقق

شرط برخورداری از اجر

عدم موضوعیت همسری

موید: ان اتقین

نتیجه: تفکیک همسران

● آیات شریفه ۳۱-۳۰

﴿ عملکرد همسران:

﴿ سوء:

﴿ مفهوم فاحشه مبینہ

﴿ یضاعف لها العذاب:

﴿ چرایی حکم

﴿ شبہہ تعارض آیات

﴿ شدت نسبت به حضرت

﴿ کان ذلک علی الله یسیرا

﴿ خیر: ﴾

﴿ یقنت: مفهوم قنوت

﴿ چرایی تضاعف پاداش

﴿ لله و رسوله

﴿ تعمل صالحا

﴿ نوتها اجرها مرتین

﴿ اعتدنا لها:

﴿ التفات از غایب به متکلم

﴿ انواع رزق: دانی و عالی

● آیه شریفه ۳۲

﴿ فلا تخضعن:﴾

﴿ انحراف در تکلم با نامحرم:

﴿ ماهوی: قلن قولا معروفا

﴿ شکلی: فلا تخضعن بالقول

﴿ نقطه مقابل انحراف: ان اتقین

﴿ تلاش دین جهت پیشگیری عام از گناه

﴿ نکته: مسن بودن همسران حضرت(ص)

● آیه شریفه ۳۳

﴿ قرن فی... ﴾

﴿ ریشه قرن:

﴿ قرار

﴿ وقار

﴿ نوع هشدار: سیاسی ناظر به آینده

﴿ نکته: عدم نفی صله ارحام

﴿ لا تبرّجن... ﴾

﴿ تبرّج: ﴿

ریشه: برج ﴿

﴿ انواع تبرّج: ﴿

﴿ عام

﴿ خاص

﴿ مدلول جاهلیت اولی

﴿ انما یرید...:﴾

﴿ یرید: اراده تخلف ناپذیر الهی

﴿ متعلق اراده:

﴿ اذهاب رجس:

﴿ ال جنس: افاده عموم

﴿ انواع رجس: مادی، معنوی

﴿ مدلول: ازاله عین

﴿ تطهیر:

﴿ تکوینی نه تشریعی

﴿ مدلول: اثر زدائی

﴿ اهل البیت: منصوب: ندا، نصب خاص

﴿ افعال آیه: مضارع: فیض ایجاد و بقا

﴿ مصداق: ﴾

﴿ همسران حضرت: نقد: ﴾

- ﴿ ۲۲ ضمیر قبل و بعد
- ﴿ روایات مخالف شیعه و سنی
- ﴿ مویدات عینی تاریخی

﴿ همسران و حضرت: نقد: ﴾

- ﴿ شواهد روائی و تاریخی ناقض
- ﴿ عدم همسانی حضرت و همسران
- ﴿ همسران، حضرت، خانواده امیرالمومنین: نقد: فقدان مؤید
- ﴿ همسران، خاندان حضرت (عموها و ...): نقد: فقدان مؤید
- ﴿ خاندان حضرت غیرهمسران(آل علی و...): نقد: فقدان مؤید
- ﴿ اهل مسجد حضرت: نقد: فقدان مؤید
- ﴿ خمسه طیبه: مویدات روائی و تاریخی

● آیه شریفه ۳۴

﴿ واذکرن ما یتلی...:﴾

﴿ ذکر:﴾

﴿ به خاطر سپردن

﴿ به زبان آوردن

﴿ بیوتکن: اعتبار بیت و صاحب آن

﴿ آیات الله و الحکمه:

﴿ شکل قرآن، محتوای قرآن

﴿ آیات قرآن، سنت نبوی

﴿ لطیفا خبیرا

● آیه شریفه ۳۵

﴿ ان المسلمین ... ﴾

﴿ شان نزول احتمالی

﴿ اصل تساوی انسان ها

﴿ صفات ثبوتی مذکور در آیه

﴿ اجر: نکره بودن، عظیم

● آیه شریفه ۳۶

﴿ و ما کان...:﴾

﴿ لمومن و لا مومنه

﴿ قضی الله و رسوله:

﴿ تکوینی: انما امره...

﴿ تشریعی: محل بحث:

﴿ امر الله

﴿ امر الناس:

﴿ وحدت دو امر

﴿ تفکیک دو امر

« امرا: نکره در سیاق نفی:

« در هر امر

« برای هر مومن

« یعص الله و رسوله...:

« اسم ظاهر به جای ضمیر

« نتیجه عصیان: گمراهی آشکار

« شان آیه: ناظر به ماقبل و مابعد

« نکته: حقیقت ولایت فقیه

● آیه شریفه ۳۷

﴿ و اذ تقول...:﴾

﴿ انعم الله عليه ...:﴾

﴿ متعلّق انعام: زید

﴿ منعمان:

﴿ خداوند متعال

﴿ حضرت (ص)

﴿ امسک علیک زوجک ...: انواع امر:

﴿ مولوی

﴿ ارشادی

﴿ تخفی فی...:﴾

﴿ صحیح:﴾

- ﴿ ترس حضرت(ص) از رویگردانی مردم از دین
- ﴿ علم پیشینی حضرت(ص) به اسامی همسرانشان
- ﴿ دستور خداوند به ازدواج حضرت(ص) با زینب

﴿ مزخرف: عشق حضرت(العیاذ بالله):﴾

- ﴿ شناخت زینب از کودکی
- ﴿ امکان ازدواج حضرت با زینب
- ﴿ مانع شدن حضرت از طلاق دادن زید
- ﴿ تصریح قرآن به دلیل ازدواج با زینب
- ﴿ توان حضرت به خودداری از عشق بیجا
- ﴿ معنی نداشتن دستور به عدم کتمان

« تخشی الناس و الله احق ...»

- « متعلّق: بی دینی مردم
- « مقام بحث: تسلی و انتصار
- « مشابه موضوع: ابلاغ ولایت

« فلما قضی...، اذا قضاوا...: به کار نبردن طلاق

« لکی لا یکون علی ...»

- « اشاره به فلسفه امر به ازدواج
- « مسئولیت رهبران در سنت شکنی بجا
- « عملکرد حضرت(ص): اطعام بی نظیر
- « تاکیدات مکرر بر موضوع در آیات

« اشاره ای به همسران حضرت(ص):

« زمان ازدواج اول و دوران آن

« سن همسران حضرت

« ترتیب ازدواج ها

« عدم ارتباط با برخی از ایشان

« عدم جمع مسئولیت و هوس

« عدم تعرض کفار قریش به این امر

« ریشه واقعی تعدد زوجات حضرت

● آیه شریفه ۳۸

﴿ ما کان علی... ﴾

﴿ مفهوم شناسی فرض

﴿ سنت الله: سابقه ازاله سنن غلط

﴿ امر الله قدرا مقدورا:

﴿ حساب شده

﴿ لازم الاجرا

● آیه شریفه ۳۹

﴿الذین یبلغون...﴾

﴿الذین: خلوا من قبل

﴿یبلغون: عدم انحصار به تبلیغ

﴿تفاوت خوف و خشیت

﴿افراد از جهت خشیت:

﴿فاقد خشیت

﴿مشرک در خشیت

﴿موحد در خشیت

﴿ کفی بالله حسیبا: محاسب بودن

﴿ لوازم تبلیغ:

﴿ تداوم: یبلغون

﴿ تقوی: یخشونه

﴿ شجاعت: لا یخشون احدا

﴿ توکل: کفی بالله حسیبا

● آیه شریفه ۴۰

﴿ ما کان محمد...:﴾

﴿ ریشه: اعتراض مردم

﴿ شئون حضرت: رسالت و نبوت

﴿ خاتم النبیین: مفهوم خاتم

﴿ علیم: خاتمیت ناشی از علم

● آیه شریفه ۴۱

﴿ يا ايها الذين...:﴾

﴿ ویژگی اختصاصی ذکر

﴿ تفاوت ذکر و تَذَكُّر

﴿ اثر و پاداش ذکر

﴿ اثر و عقاب عدم ذکر

﴿ مصداق ذکر کثیر

● آیه شریفه ۴۲

﴿ و سبحوه ... ﴾

﴿ سبحوه: ذکر خاص بعد از عام

﴿ بکره و اصیلا:

﴿ ذکر ابتدا و انتهای ذکر

﴿ کنایه از دوام ذکر

● آیه شریفه ۴۳

﴿ هو الذی ... ﴾

﴿ یصلّی: ﴾

﴿ متعلّق تصلیه: ﴾

﴿ از جانب خداوند: رحمت خاص

﴿ از جانب ملائک: استغفار برای مومن

﴿ از جانب مردم: طلب رحمت و غفران

﴿ انواع تصلیه: ﴾

﴿ صلاه همزمان خدا و ملائک

﴿ صلاه جداگانه خدا و ملائک

﴿ لیخرجکم:﴾

- ﴿ اخراج از ظلمات: نتیجه ذکر
- ﴿ یخرج: مفرد و منتسب به خداوند
- ﴿ اخراج: گاهی رفع و گاهی دفع
- ﴿ جمع بودن ظلمات و مفرد بودن نور

﴿ کان بالمومنین رحیما:﴾

- ﴿ مومنین: اسم ظاهر بعد از چند ضمیر
- ﴿ رحمت تابع درجات مومنین

● آیه شریفه ۴۴

﴿ تحیتهم...:﴾

﴿ تحیت: از ریشه حیات

﴿ یوم یلقونه:

﴿ متعلق: قیامت

﴿ اوضاع مردم در قیامت:

﴿ سهل و آسان

﴿ سخت و صعب

﴿ اعد لهم اجرا...:﴾

﴿ ناشی از عجز: مخصوص انسان

﴿ ناشی از اکرام: مخصوص خداوند

● آیه شریفه ۴۵

﴿ یا ایها النبی...:﴾

﴿ صفات پنجگانه حضرت

﴿ شاهد:

﴿ بستر شهادت: تحمل: دنیا، اداء: عقبی

﴿ مشهودان حضرت در قیامت:

﴿ امت اسلامی

﴿ انبیاء سابق

﴿ بشیرا و نذیرا

● آیه شریفه ۴۶

﴿ داعیا الی اللہ... ﴾

﴿ داعیا:

﴿ اصل دعوت: داعیا الی اللہ

﴿ نوع دعوت: ادعوا الی اللہ...

﴿ ابزار دعوت: ادع الی سبیل...

﴿ باذنہ:

﴿ ناظر بہ داعیا

﴿ ناظر بہ ہمہ صفات

﴿ سراجا منیرا:

﴿ تشبیہ حضرت بہ نور

﴿ نتیجہ سراج بودن حضرت

● آیه شریفه ۴۷

﴿ بشر المومنین...:﴾

﴿ کاربرد تبشیر

﴿ مومنین: تعلیق حکم بر وصف

﴿ فضلا کبیرا:

﴿ فضل: عطای بدون استحقاق

﴿ کبیرا: جزای خیر و رای عمل

● آیه شریفه ۴۸

﴿ و لا تطع... ﴾

﴿ دستورات چهارگانه آیات به حضرت

﴿ لا تطع...: تاکید دستور آیه یک

﴿ دع اذئهم: اذی: ضرر عام و مطلق

﴿ توکل: انواع توکل:

﴿ انسان به انسان

﴿ انسان به خداوند

﴿ تلقی ناصحیح نسخ آیه با آیه جهاد

● آیه شریفه ۴۹

﴿ يا ايها الذين...:﴾

﴿ تمسوهن: ادب قرآنی

﴿ فما لكم...: عده به عنوان حق مرد

﴿ فمتَّعوهن: تعیین یا عدم تعیین مهریه

﴿ سرحوهن...: جدایی بدون تخصص

﴿ نکته: زندگی محتاج سکن و سکینه

● آیه شریفه ۵۰

﴿ يا ايها النبي...:﴾

﴿ حلائل حضرت (ص):﴾

﴿ آتیت اجورهن

﴿ ما ملکت یمینک

﴿ بنات عمک و ...

﴿ امراه مومنه ...

﴿ قد علمنا ... ایمانهم: جمله معترضه

﴿ فلسفه ذکر حلائل حضرت: نفی حرج

● آیه شریفه ۵۱

﴿ ترجی من... ﴾

﴿ متعلق آیه: ﴾

﴿ امراه وهبت

﴿ همه همسران

﴿ مفردات آیه: ترجی: ارجاء، تووی: ایواء

﴿ ذلک ادنی ان تقر اعینهن ...

﴿ ریشه وضع این حق:

﴿ وظایف حضرت(ص)

﴿ برخی رفتارهای همسران

● آیه شریفه ۵۲

﴿ لا یحل ... ﴾

﴿ ممنوعات: ﴾

﴿ ازدواج با همسر جدید

﴿ جابجایی همسر سابق با جدید

﴿ استثناء آیه: ما ملکت یمینک

﴿ من بعد: از زمان نزول آیه به بعد

« و لو اعجبک حسنهن:

« دقت در تبیین معنا

« طعنه ها به حضرت(ص)

« استفاده فقهی از آیه

« و کان الله بکل شی رقیبا

« ریشه تحریم: رفع فشار از حضرت(ص)

● آیه شریفه ۵۳

﴿ يا ايها الذين...:﴾

﴿ دستور اول: لا تدخلوا...:﴾

﴿ عدم ورود بدون هماهنگی و دعوت

﴿ اطلاق بیت به هر مکان اختصاصی

﴿ دربان حضرت: انس بن مالک

﴿ دستور دوم: غیر نظیرین انئه

﴿ دستور سوم: فانتشروا

« دستور چهارم: لا مستانسين لحديث

« دستور پنجم: فسئلوهن...:

« تنها مورد استعمال حجاب

« نتیجه: عمومیت حکم روابط

« دستور ششم: لا ان تنكحوا ازواجه من بعده...

« اثر عدم رعایت دستورات:

« اذیت عام برای حضرت(ص)

« اذیت خاص برای حضرت(ص)

● آیه شریفه ۵۴

﴿ ان تبدوا...:﴾

﴿ متعلّق حکم:﴾

﴿ اذیت عام

﴿ اذیت خاص

﴿ روش اذیت:﴾

﴿ علنی و آشکار

﴿ مخفی و پنهان

﴿ ان الله بكل شی علیما: تاکیدات متعدد

● آیه شریفه ۵۵

﴿ لا جناح... ﴾

﴿ متعلق آیه: استثنائات «و اذا سالتموهن..»

﴿ مصداق آیه:

﴿ محارم نسبی

﴿ نسائهن: زنان مسلمان

﴿ ما ملکت ایمنهن

« عدم ذکر برخی محارم:

« داماد

« پدر و پسر شوهر

« عمو و دایی:

« امکان وصف برای فرزند

« محرمیت امر متقابل است

« تصریح به محرمیت در روایات

« واتقین الله: التفات از غیب به خطاب

● آیه شریفہ ۵۶

﴿ مفہوم شناسی صلاہ: انعطاف

﴿ تصلیہ الہی:

﴿ حقیقت: رحمت خاصہ الہیہ

﴿ اقسام: بدون ملائک، با ملائک

﴿ مراتب:

﴿ سلام: عام، خاص

﴿ صلوات: عام، خاص

﴿ تصلیه ملائک: تزکیه و ذکر پاکی

﴿ تصلیه مومنین:

﴿ حقیقت: دعا و طلب رحمت

﴿ ریشه: ایمان مقتضی تصلیه

﴿ کیفیت: شمول بر آل حضرت(ص)

﴿ ثواب: لا تعد و لا تحصی

﴿ پاسخ: تصلیه متقابل نبوی(ص)

﴿ سَلِّمُوا تَسْلِيمًا:

﴿ فرستادن سلام: ناصحیح

﴿ تسلیم: صحیح:

﴿ تباهی صلوات بدون تسلیم

﴿ آیات قرآن کریم:

﴿ و ما کان لمومن...

﴿ ...یسَلِّمُوا تَسْلِيمًا

﴿

● آیه شریفه ۵۷

﴿ ان الذین...:﴾

﴿ متعلّق اذیت:

﴿ خداوند متعال

﴿ رسول اعظم(ص)

﴿ عقاب اذیت:

﴿ لعنت دنیوی

﴿ لعنت اخروی، عذاب مُهین

● آیه شریفه ۵۸

﴿ والذین یوذون...:﴾

﴿ شان نزول آیه

﴿ دلیل مورد ایذاء واقع شدن: ایمان

﴿ شرط تحقق: بغیر ما اکتسبوا:

﴿ چرایی اطلاق آیه قبل

﴿ چرایی ذکر در این آیه

﴿ عقاب اذیت: تحمل بار گناه بهتان

● آیه شریفه ۵۹

﴿ یا ایها النبی... ﴾

- ﴿ ارتباط آیه با آیه قبل
- ﴿ متعلق حکم: یدنین ...
- ﴿ اثر حکم: شناسایی مومنات
- ﴿ چرایی اختصاص به زنان
- ﴿ عبارت مومنین به جای مومنات
- ﴿ وکان الله غفورا رحیما

● آیات شریفه ۶۲-۶۰

﴿ لئن لم...تبدیلا:

﴿ شان نزول: عملکرد مخالفان در جنگ احزاب

﴿ مفهوم شناسی:

﴿ ینته: انتهاء

﴿ مرجفون: ارجاف

﴿ نغرینک: اغراء

﴿ ثقفوا: ثقف

﴿ لئن لم ينته... ﴾

﴿ اتمام حجت قبل واکنش
﴿ محدودیت سهله و سمحه

﴿ متعلّق تهدید:

﴿ المنافقون
﴿ الذین فی قلوبهم مرض
﴿ المرجفون

﴿ موضوع تهدید:﴾

﴿ اغراء

﴿ اخراج

﴿ دستگیری

﴿ قتل

﴿ سنت الله: طريقه معمول الهی

﴿ چرایی عدم تغییر سنن:

﴿ عدم تغییر الهی: احسن السنن

﴿ دیگران توان تغییر ندارند

● آیه شریفه ۶۳

﴿ یسئلک:﴾

﴿ هدف سوال: استهزاء و تضعیف

﴿ متعلق سوال: زمان وقوع قیامت

﴿ الساعه: در اینجا: یوم الحساب

﴿ انواع علم:

﴿ مخصوص خداوند

﴿ مشترک خداوند و اولیاء

﴿ مشترک خداوند و اولیاء و مردم

● آیات شریفہ ۶۸-۶۴

﴿ ان الله لعن... ﴾

﴿ مفردات:

﴿ سعیر: آتش سوزان

﴿ سادہ: جمع سید

﴿ کبراء: جمع کبیر

◁ مراتب گرفتاری:

- ◁ دوری از رحمت: لعن الکافرین
- ◁ اِعداد آتش: اعد لهم
- ◁ فقدان ولی: لا یجدون ولیا
- ◁ فقدان نصیر: لا نصیرا
- ◁ زوال اختیار دنیوی: تقلب وجوههم
- ◁ حسرت بی فایده: یا لیتنا اطعنا الله...
- ◁ عدم اجابت درخواست: اثمهم ضعفین...

◁ لعنا کبیرا: بقره ۱۶۱

● آیه شریفه ۶۹

﴿ يا ايها الذين...:﴾

﴿ مقدمه: شباهت دو امت بنی اسرائیل و آخرالزمان

﴿ موضوع اذیت: در مورد هر یک از دو نبی علیهماالسلام

﴿ متعلق اذیت در آیه شریفه: افترا و تهمت

﴿ فبرآه الله: سنت الهی: ان الله يدافع عن الذين امنوا

﴿ و كان عندالله وجيها: ریشه تبرئه الهی

● آیات شریفه ۷۱-۷۰

﴿ یا ایها الذین...:﴾

﴿ توصیه های آیه شریفه:

﴿ اتقوا الله

﴿ قولوا قولا سديدا:

﴿ سدید: از سداد

﴿ قول: عمومیت

﴿ اثر عمل به توصیه ها:

﴿ یصلح لکم اعمالکم

﴿ یغفر لکم ذنوبکم

﴿ فقد فاز فوزا عظیما: اطاعت: تقوی و قول سدید

● آیه شریفه ۷۲

« انا عرضنا...:

« حقیقت عرضه:

« مجازی:

« آسمان، زمین و کوه ها: اهل آن: ملائک
« مقابله و معارضه امانت با آسمان، زمین و کوه ها
« فرض: فرض عرضه به آسمان، زمین و ... ابای ایشان

« حقیقی:

« آیات دال بر تسبیح آسمان، زمین و کوه ها
« آیات دال بر تسبیح و تحمید آسمان زمین و کوه ها
« آیات دال بر اسلام آسمان، زمین و کوه ها
« آیات دال بر سجده آسمان، زمین و کوه ها
« آیات دال بر اطاعت آسمان، زمین و کوه ها

﴿ الامانه:﴾

﴿ ویژگی امانت:﴾

﴿ به اعتبار معطی: خداوند

﴿ به اعتبار گیرنده: انسان:

﴿ عدم مالکیت

﴿ ضرورت حفظ

﴿ تعهد بر عودت

﴿ به اعتبار متعلق: موضوع آن

﴿ حقیقت امانت:

- ﴿ اعتقاد و شهادت بر توحید: ناصحیح
- ﴿ پذیرش دین حق به طور مطلق: ناصحیح
- ﴿ عمل به دستورات دین حق: ناصحیح
- ﴿ کمال اتصاف به یک ویژگی فوق: ناصحیح
- ﴿ کمال اتصاف به اعتقاد کامل به حق: ناصحیح
- ﴿ کمال اتصاف علمی و عملی به حق: صحیح

« آثار اخذ امانت:

« خاص: الست بربکم

« اخص: علم آدم الاسماء

« فابین: ابا:

« استکباری: ابی و استکبر

« اشفاقی: فابین ... و اشفقن

﴿ ظلوما جهولا:﴾

﴿ ناظر به قبول:﴾

﴿ اقتضاء اتصاف به عدل و علم

﴿ وجود قید عام و خاص در انسان

﴿ عدم توجه به اهمیت امانت

﴿ احتمالات در وزن فعول

﴿ ناظر به عملکرد:﴾

﴿ امینانه: حفظ و عودت امانت

﴿ خائنانه: خیانت و عدم حفظ و عودت

﴿ مدلول آیه:

﴿ جایگاه انسان:

﴿ بالقوه: حامل امانت

﴿ بالفعل:

﴿ مسیر صحیح: خلیفه

﴿ مسیر غلط: اشدّ قسوه

● آیه شریفه ۷۳

﴿ ليعذب الله... ﴾

﴿ مفهوم «ل»:

﴿ عاقبت: ليعذب

﴿ غایت: يتوب

﴿ دلیل تکرار الله در ليعذب و يتوب

﴿ دلیل تقدم منافقين بر مشرکین

﴿ یتوب الله... ﴾

﴿ چرایی ذکر توبه به جای پاداش

﴿ مراحل توبه:

﴿ من الله على العبد

﴿ من العبد الى الله

﴿ من الله على العبد

﴿ غفورا رحیما:

﴿ اصالت غفران در عین عذاب

﴿ باز بودن باب توبه مشرکین و منافقین

﴿ تناسب صفات با توبه خداوند به مومنین

و آخر دعوانا ان الحمد لله رب
العالمين